

*Adresa consistoriului romanu gr. n. un. din Aradu
catra*

**Maiestatea Sa c. r. apostolica Franciscu
Josifu I., Imperatulu Austriei scl.,**

esprimitoria de sentimentele omagiali facia cu spur-
catulu atentatu din 18. Febr., intorsa pe romanese.

Copia Nr. 115/c.

Maiestate c. r. apostolica!

Infloratoria crima care unu criminalu indievolu-
litu si casutu in cele mai infernale patimi o a cu-
tediatu asupra sacratei persone a Maiestatei Tale c. r. Apostolice a cutrieratu adencu
si animile precredintiosulu si aderitoriulu Cleru,
precum si ale tuturoru supusiloru credintiosi de
rel. ne unita a diecesei Aradului, si numai scirea
cea pre imbucuratoria: cumca prevedintia Dumne-
diésca a scapatu intr'unu modu ase de miraculosu
viétia Maiestatei Tale cea pre scumpa la tote po-
porele Austriei, fu in stare a ne miciora adenc'a
nostra durere, ceea ce prin cuvinte nu suntemu in
stare a o exprime. Dumnedieu atotu potintele, care
cu ochiulu seu celu vighitoriu a scutitu sacratulu
Capu alu Maiestatei Tale de pericolulu derapena-
toriu de fericirea supusiloru credintiosi, si a carui
gratia se serguesce credintiosulu si preumilitulu
cleru gr.-n-unitu, precum si poporulu diecesei a-
cesteia, a o cere cu rugatiuni de multiamire pie si
ne'nterupte pentru curend'a insanatosiare a Maie-
statei Tale, acelasi putinte parinte se se indure a
pastra viatia Maiestatei Tale spre salutea si feri-
cirea tuturoru supusiloru credinciosi in pace ne-
turburata si in starea cea mai favoratoria!

Din sesiunea consistoriala, tienuta in 15/3.
Martiu 1853 in Aradu.

N. N.,

Consistor. dieces. Aradane gr. n. u.

Patriciu Popescu m. p.,

Administratoru Episcopiei Aradului si Presedintelu
consistoriului.

Organaciunea.

Sotietatei de Lectura a Junimei Romane
dein Oradea-Mare. *)

Dupa ce rogamintea junimei romane de a i se
dare facultate spre a potè infiintiare una „Sotietate
de Lectura“ prin In. Prefectura a armelor pentru
tier'a de corona Ungaria in Buda, se asculta, si
programul in asta privintia elucrat, susternut prin
D. Canonic si C. R. Inspectoriu scolarin Iosif Pap
Salagian, — se intari prin Rescrisul ddt. 21. Mar-
tiu 1852 Nrul 838 cu elasaciunea elasandelor.

„Sotietatea de Lectura“ se constatae in modul
suburmante :

1. §. Sotietatea de Lectura e una Consotire
a junimei Romane studinti fara destingere rele-
giunaria cu scop mai de a prope: de a se deplinire
faptec prin deprinderi scrisale si verbale in sciin-
tiele formose, in limb'a mamei; — si final de a si
casciga cultura intielesuale; spre 'a cui ajungere
v'a infiintia una Biblioteca pentru folosintia juni-
mei; — a caror frupt apoi se fia in tot anul: eda-
ciunea unui „Almanac“ beletristec literarin. Prin
urmare ea in fiintia e: Una consotire de deplinintia
beletristeca-sciintiale a junimei romane din Oradea-
Mare.

2. §. Locul astei Sotietati e Seminarulu Ro-
man dumestec in intielesul Programulu intarit.

3. §. Patronulu Sotietatei e Episcopulu Roman
d'in Oradea-Mare.

*) Inca in anulu decursu asteptam, dinpreuna
cu multi iubitori, a fi o data informati despre infiin-
tierea sotietatei de lectura din Urbea-Mare, inse
pene acum numai de numei audiseram; aceste
statute ne informedia mai d'aprobe despre asiede-
mentulu ei, la care sa se mai adauge si cele publi-
cate in Nrul Gazetei 20 a. c.

4. §. In întelesul Programului întarît Sotietatea stă sub supravigiarea Regintelui Seminarial, si sub conducerea personala si responsabilitatea profesoriului de limba romana in Gimnasiul Mare ces. reg. din Oradea-Mare.

5. §. Membrii faptuali ai Sotietatei sent: tēnerii romani din Academia drēpturilor d'in clasele VIII si VII gimnasiale.

6. §. Toti binesentitorii nacionalisti, cari prin ajutorintie materiale in bani au cārti, pēcum si cu elucrate pe partea almanacului, — vor sustinē asta deprindere a junimei, se vor dice: Binefacatorii Sotietatei.

7. §. Sotietatea va avē doi Notari, unul pentru dūcerea protocoalelor despre obieptele desbatute in tōta convenirea; altul pentru curespundintie si acte, — mai incolō: Un Bibliotecariu si un Casariu, — cari toti vor fi responsabili.

8. §. Tot membrul factual fāra eluaciune pōte fi ducatoriul negotielor sotietatei, de va fi ales in adunantia pūblica prin majoritatea absoluta.

9. §. Cu privire la scopul memorat (1. §.) conventiile Sotietatei (cele pūbliche) se vor tinē tot la a 15 di dominec'a (ern'a la 4, ver'a la 5 ore dupa a mēdiadi).

10. §. In întelesul Programului întarît in conventiile ordenarie ale junimei rom. are loc ver cine sub condițiunea sustinerei ordinei disciplinare.

11. §. De cumva Conducatoriul pentru ce-va cauza privata ar fi impedeat a conducere in persōna a tare conventia literaria, atunci tinerimea se va potē rogare de Regintele Seminarial, un'a supravigiatoriul pentru conducerea cuviinciosa. Cand neci unul, neci altul ar fi de fatia, conveniri nu se pot tinē.

12. §. Dēca cineva d'între ducatorii negotielor Sotietatei ar fi impedeat a implinire cele debuintioase, va fi indetorat a preinsciintiare, ca se se pōta fācere de spuseciunile cuviincioase pentru substatiunnea provisoria, spre a incungiurare confusiunea in dūcerea lucrurilor.

13. §. A fāra de tempul merit pentru tinerea convenirilor ordinarie, oda'i'a Sotietatei in folosul acelor-a, cari ar voi se se deprinda, se va descide prin instruitoriul Seminarial in tota dia dupa mēdiadi (ern'a dela 4 pan' la 7, ver'a de la 5 pan' la 8 ore) unde tot intrantele e indetorat a se acomodate disciplinei Seminariale si jususintiei unui om moral.

14. §. Averea Sotietatei in cārti si in bani, ca escisiv proprietatea junimei romane, in cas ca acela nedorit cand ar fi constrinsa sotietatea ca se incefe, — junimea intrēga detiermuresce: se remana ērasi in folosul junimei romane studinti la Oradea-Mare fāra destingere de Relegiune, asiā; ca banii se se indebuintie pe pastrarea Bibliotecei, anume: spre reinnoiciunea cārtilor stricate prin us, Biblioteca inse tot-deauna se fia descisa fāra impecare spre folosintia pūblica. Era manipulaciunea banilor si a cārtilor se concede superioritatei Seminariale pe lānga respundiabilitatea danda consistoriului diecesan.

15. §. In privintia Bibliotecei sent de obserbat urmatōriile :

- a) Bibliotecariul tōte cārtile bibliotecei le va in-duce in inventariu, carele va sta tot-deauna pre mēsa spre folos; ēra cele edate, sēu re-luate le va insemnā in protocol despartit.
- b) Tot ligintele, bucat'a dorita numai mediat prin bibliotecariu a pōte capetare.
- c) Toti membrii faptuali pe lānga revers, si respūndere, prin medilocirea bibliotecariului pot capetare si pentru folosintia de casa ō-puri d'in biblioteca.

16. §. In privintia casei sent de obserbat urmatōriile :

- a) Casariul, pentru ca se si tina lucrurile sale in evedintia, va avē a duce un protocol regulat despre percepciuni si erogaciuni, carele va sta in arciv, si cu ocasiunea radunarilor se va subscrie in adunantia pentru legitimaciunea si securitatea propria.
- b) Despūnerea cu banii sotietatei e dreptul adunantie, — drept aceea casariul erogaciuni mai mari numai langa impoterire va potē face; inse mai mice — dupo lipsele oveninti, pōte se faca pana in 4 fl. de argint.
- c) Casa Sotietatei pentru pastrare va sta depusa la Regintele Seminarialului.
- d) Casariul va avē a face socotele de dōa ori intr'un an; inse revedierea intretempuraria a casei se concrede Domnului Conducatoriul.

17. §. In privintia Almanacului, sēu altui op beletristec vor fi obserbande urmatōriile :

- a) Sotietatea cu ocasiunea convenirei la inceputul ver carui an scolāstec se va deciarā in „Fōia“ sub ce titul voiesce a dare la lumina cutare op beletristec ca cei de prin

pârți înca se se p^ota orientare în asta prⁱvin^tia.

- b) Almanacul, séu ver ce op beletristec va avé a esire la lumina sub nume de „Consotirea de depliniintia beletristeca-sciintiala a junimei romane d'în Oradea-Mare.“

18. §. Lucraciunile încep totdeauna cu începutul, — si tin pana la finitul anului scolástec, — în est din urma tiérmure toti ducatorii negótielor Sotietatei debuesc a dare socotelele finale si se resemne tóte uneltele Sotietatei supravig^hiatoriului, si Conducatoriului, — cari în t^émpurile feriale le vor pastrá, era cu reîncéperea cursului Scolástec dupa realégerea ducatorilor negotielor Sotietatei le vor predá acelor'a innantea junimei în convenientia ordenaria.

Dat în Oradea-Mare, 3. Ianuaru an. 1853.

Sandru Roman, Giorgiu Delian,
Conducatoriu. Secretariu.

Unu ce Mithologisticu.

Consiliu Zeilor Romani asupra Fiului retecitu.

Dintre Urbea-Mare si Margita. Domnedén tuturor poporelor au adus timpul acela fericit, în care si Romanu se trediesce d'în retecire, d'în somnu suu cel de mórte. Vedem suflete agere, barbati solidi, cari spun cá Romanul numai pote peri. Ell éra retecitu, dus în lume straina, portat ca o vita de varvari în drepta si sténga, nacajitu de natiunile colocuitóre; despoiat de drepturile sale politice, e ecclesiastice. Dar Domnedeu cel drept si au întorsu misericordia sua c^otra noi Romani, si ne au eliberat de jugul mai multor secle — si cand Domnedeu ne vérsa mesericordia acesta, atunci ni se pare ca si Zeii strabunilor nostri tinu svatu si incepu a cugeta despre sórtea nostra; de consiliul acesta visemu noi, si refrangemu o durerósa, dar folositóre suvenire peste historia trecutului, Spune fiul cel retecitu, amblând în lumea ideala, co au aflat locul acela unde tienu Zeii sfatu despre noi. Dice: co Iupiter au rapit Europa în posederea sua si co în Olympu în casa Zeilor tine sfatu despre popórele asediate în possessiunea sa, si în specie despre noi de cari se interessadia. — Cum au putut ajunge fiul retecitu, tocma acolo unde omului nu e értat a ambla, ne spune, co un spirtu

nalt dandui putere lau dus cu poterea Zephirului între hore si jocuri la usia Olympului, tocma atunci cand aurora 's versa zorele cele rosii peste orizontul ceriului dandu guvernare Zeului sórelui. — Dice co uséa olympului, a casei Zeilor era cu cuie de fulgeru batuta, paditori era doi Cyclopi cote cu un ochiu. Mercuriu intra în olympu referind, co este aci înainte usii un moritoriu retedit din Romania, care deschidindu usia m'au lasat se intru, am intrat si am vediut pé Zeul cel mare, pe Iupiter încunjurat de fulgere, de picuri de aur, pocale aurite pe masa si vinu; me miraiu unde m'o adus sórtea mea, cujetele mi se înaltia, perul im crescea co vediu o pompa, care nu o am mai vediutu; atunci Pallade zina sapientiei me întreba: ce vrei? — Respuseiu, vreu: se sciú secretele Olympului despre Romani; atunce Pallade 'm respunde: Astadi va fi consiliul nostru despre Romanii nepotii vestitilor nostrii Romani, si fiind co în forma ca acesta, care o ai, nu poti fi de facia aice, ti concedemu gratiose ca subt consiliu nostru se fii semizeu numindute si assessoriu Olympului cu cea mai mare bucuria; co de 19 secle n'am vediut geniú din Romani în consiliul acest mare care 'l tinem asupra popórelor; atunci cutrupinduse pamentul su mine me rapi un geniú deiescu în lumea ideala, si me facui semi zeu. — Aceste intemplánduse cu mine — am fost de face în adunarea Zeilor ca semizeu, si assessoriu al sfatului zeiescu, si pene se incepuro svatuire cautaiu muzeul Olympului, si aflaiu Cronica lui Sincai marelui Romanu, si o trimiseiu în Moldavia unde e un stralucitu principe domnitoriu se o tiparésca, care precum sciú o si tiparesce. — Dupo acea sosind determinat'a óra a sfatuirilor, intraiu în sala, si vedu si în drepta si în sténga, zei mai mari si mai mici înbracati în tunice, vediui barbati, femei sediend, si sfatuinduse despre Romani, pe masa de auru, pocelle de auru în cari Ganymedes pocelariu zeilor turna nectar, beutura deiéscá, ca zeii bendu, se aibe voia mai buna a se sfatuí. Éta între aceste vine capul zeilor, presidele consiliului, Iupiter cel mare cu fulger imbracat, rostind c^otra c^éta zeilor aceste cuvinte: 1746 de anni sunt de cand am tramisu pe Traian Imperatul Poporului meu cu o parte d'în vitia Romana se o sedésca în Dacia; si éta astadi dupo atate secle vo aratu un semizeu aici între noi, care vrea se scia secretele Olympului despre vitia Romana, pentru acea am chieamat adunarea acésta se ne sfatuim în interessul

ei. — Vive, strigaro de trei ori toti zeii, si tota ceta adunarei, si Ganymedes turnandu vinu bearna nectar de bucuria semizeului Romanu.

Mercuriu prinse pena se scrie, avocatul era Themisu. — Inteu zeul resbellului Marte incepu a areta cum au batut Principele Romaniei Michail Bellicosul cu 16,000 Romani, 200,000 de Turci la Calugereni; cum au batut Bazarab princiu stapinitoriu alu Romaniei pe Carol Regele Ungariei in anul 1330, ase, in cat singur Regele abia scapa vin de Romani intracanduse in vestmintele lui Deseu, pe cari l omoriro armasii lui Bazarad, cugetand co este craiul ungarilor. — Cum sau lup-tat vitia aceea romana de atate secle de anni pentru gloria numelui romana, cum batu tocma in acesta annu pe aceia cari vrura a inghiti limba si nationalitatea Romana.

Dopo acea Ianu Zeu cu doe fete sculanduse, intorchendus cotra Zei facia pacii, incepu a cu-yenta ase: poporul Romanu are caracteriu de pace, el totdeauna au tentat pace cu medlociri umane, el mai bine vre a vorbi de sciintie de cat de varvaria, varvaria numai silit o face, ero sciintia n'esilitu o invatia, subt a caruiea velu astepta fericirea sa, el ar voi a cuventa despre industria, maiestria, negotiatoria; atunci

Minerva Zina sapientiei incepe a rosti, si di-sele lui Marte intarindule dice: io Zina sciintiei am fost placuta la fii mei Romani, ii cu sciintia sa facuro multi Zei intre cari si io sunt una. — Limba lor e limba deiesca, virtutea lor mai mare de cat a ori caruie poporu. Dar dopo ce me stramutaiu in Dacia intre popore varvare, nu eram placuta varvarilor, ci me atacara, si fii mei romani, cari me iubeau, se apucara de Marte siliti fiind a me lapada. — Litterele mele se stersera din cartile romanesci, se schimosira cu nesce slove cornurate cyrilice, se lapeda limba ce angeresca, si se indesa cea slavona prin intrigele serbilor; despre care fapta fatala si in secle plangenda asea serie Dimitrie Cantemir Istoricul si Princiu Moldaviei: „Tienend Romanii slovele cele latinesci pene in vremea saborului dela Florentia, care in suta a cincispredece au fost adunat, unde se facu unire intre Greci si Latini; dopo saborul acesta in care si Mitropolitul Moldaviei impreuna cu Imperatul dela Tiarigrad si cu ceilalti greci se unisera cu latinii, Teoctistu Diaconul lui Marcu Efesinul, de genu bulgaru sau serbu, urmand in scaunul mitropoliei Moldaviei, stete de Ales-

sandru Princiu Moldaviei, ca se lapede slovele cele latinesci din cartile cele Romanesci atat Bisericesci cat si politicesci, si se primesca cele Cyrilice, cu cari se intrebuintiade Rusii si Serbii, ca tinerii romani se nu citesca carti scrise cu litere, ca nu cumva cetindule se se alipesca de dogmele latinilor. Marcu Archiepiscopul Efesului nevrend a iscali santa unire, care o facura ceilalti Greci cu latinii, si fugind dela saboru, au facut rescola in tote partile locuite de Greci se nu primesca unirea, si neprimind unire dopo turburare acesta, tote cartile cu littere romane scrise le au arsu, si au reversat o ceatia de intunec peste natiunea Romana!! — (Va urma.)

Circulariulu

Episcopului Vasiliu Erdely calra Cle-rulu Seu, dupa primila scire de atentatulu din 18. Februaru

Inbitilor in Christosu Frati si Fii! Dopo ce prea induratul Dnedeu din nemarginita bunetate sa indurat, a scuti cu man'a sa atotputinte pre Maiestatea Sa prea bunul nostru Imperat Francisc Iosif I. ca se mantiasca prea inaltimea Sa de pericul vietiei, cel amenintiasca, prin nespusa rentate a unui desperat, care attentase in a 18a di a lun. c. Februaru, a strapunge pre Maiestatea Sa, preumblanduse pre bastionul urbei capitale Vien'a, precum cu nespusa durere a animei inteleseram aceasta grosavia, enascuta din una anima desvescuta de tot simtilu religiunei, si a omeniei; asia despre alta parte ne stemperase durerea aceasta adenca insciantiea ca pronia dumnedeeasca, mantuend pre Maiestatea Sa de aceasta nefericire, ei intinse man'a sa preputinte si l scuti pre prea bunul parinte, incat acum inalta sa viatia se gaseste a fara de tot pericul. Drept aceea convins fiind, ca unica inconsciantie a acestui intemplamentu infiorotoriu va indemna deplin pre Fratiile vostre a aduce ardere de multiamita prea induratului Dnedeu pentru vederosa aceasta sentintia a sa, cu care a imbraciosat scump'a viatia a prea bunului parinte alor atatea popore, totus ve aducem cu aceasta aminte se ve inoimu datorintia filiala, si a serbi S. Liturgia cu cea mare solenitate, si cu cuvincioasa devotiune, si acea se faceti in cea mai dintai dumineca dopo capatarea acestui Circulariu al nostru, in multiamita Dnului. Lasandune cu aceasta tuturor V. A. Diaconilor, ca, indata cum se va tiené S. Liturgia aceasta in multiamita lui Dnedeu in tot Distriptul suu, sa si incunoscintiadia aici; numai asia facatoriu. In altele, archi-pastoreasca binecuvintare impartasinduue, remanem in Urbea-Marcu, 22. Februaru 1853.

In Christosu parinte
Vasiliu, Episcopulu.

ЧЕРКЪЛАРИБЛЪ

администраторъ лѣ дїечесеї Арадъ лѣ пентрѣ съвѣршіреа рѣгъдїѣнілорѣ къ окасїзнеа атентатъ лѣ дела 18. Фев.

№. 192. Администраторъ лѣ Дїечесеї Аръдане.

Кътрѣ тоате 14 Дїрегъторїї ле Протопресвїтерале.

Днѣорътоареа весте че сѣлѣ дѣс претѣтїндеа пре кале офїціоасъ ла квоштїндѣ, шї кареа своарѣ астѣлї шї прїп повеле дѣспре атентатъ лѣ днчеркатѣ аспра вїедїї Маїестѣдїї Сале дн 6/18. ачестеї лѣнї, дн кареа зї дн Вїена ла 1/2 1 дѣлѣ амеазълї, кѣнд Маїестатеа Са, Днператъ лѣ се презвѣла, негрехтѣ нѣмаї де зн адїстантѣ лѣ Сѣлѣ, пре коата шанъ лѣ чегъдїї, знѣ Іndividѣ лѣ лѣ нѣлїдїтѣ пре дн напої шї лѣ лѣ вѣгъмат дн пнржндѣлѣ къ зн кѣдїтѣ де кѣлнъ сѣв чеафѣ.

Днѣорътоареа ачае весте, зїкѣ, дн кѣтѣ дн пле де днтрїстаре шї днпрозїре не тотѣ адевѣратѣ крѣдїчосъ лѣ сѣлѣ а лѣ Маїестѣдїї Сале преавнѣлѣ пострѣ Монархѣ, днтрѣ атѣта не дн датореазъ пре тоцї спре рѣдїкаре де тѣлѣтїре вѣтрѣ пропїа чеа дѣтнезеаскъ, кареа а лѣ ферїтѣ де днпнсътѣра че а лѣ фѣкѣто ачелѣ дн дїевоїтѣ Іndividѣ, дѣлѣ днтрѣреа Докторїлорѣ, шї нѣ е прїмеждїоасъ.

— Дрѣптачѣеа, пентрѣ къ атотпѣтернїкъ лѣ Dzeѣ къ а Са нѣртаре де грїжѣ шї не вѣзѣтѣ тѣлѣ а лѣ ферїтѣ шї а лѣ тѣлѣтїтѣ пре Маїестатеа Са, Днператъ лѣ шї Апостолїческъ лѣ Реѣе, преавнѣлѣ пострѣ Монархѣ Францїскѣ Іосїфѣ I. пре знсѣлѣ Сѣлѣ де прїмеждїа вїедїї че ера сѣлѣ дн гїмпїне, шї ка шї де ачї днпнїте сѣлѣ ферѣаскъ де тотѣ рѣлѣ, непорочїреа шї нѣказъ лѣ шї сѣлѣ цїпѣ днтрѣ тѣлѣ шї прѣатѣлѣ дн ферїчїдїї анї днтрѣгѣ шї сѣлѣтосѣ, сѣлѣнд сѣв нїчоареле. Лѣї пре тотѣ вѣржманнѣлѣ шї нїзманнѣлѣ (тїг), Дга шї тоатѣ преоцїнеа дн протопресвїтератъ лѣ де сѣв нѣртареа де грїжѣ а Дгале, къ крѣдїчосъ лѣ попорѣ дн прѣлнъ нѣ вѣдїї лѣса дн дѣшергѣ дн Дѣтїнека чеа дн тѣлѣ дѣлѣ ажнѣдереа ачестѣї черкѣ. тѣрїс прїп тоате вѣсерїчїле къ соленїтатеа кѣвїнчосъ шї дѣлѣ рѣндѣїала прѣскрїсѣ а да евлавїоасъ тѣлѣтїтѣ шї а рѣдїка фервїндїї рѣгъчнї кътрѣ сказнѣлѣ че лѣї прѣаднпалѣ Dzeѣ Саваотѣ.

Арадѣ, 10/22. Феврѣрїс 1853.

Патрїкїе Попескъ лѣ.

INCEMNЪPI XPOHOLOGICE,

дѣспре вѣсерїка Сѣ. Ніколае дн Брашов. *)

(Скѣсе днтрѣ знѣ протоколѣ векїѣ аз вѣсерїчїеї.)

Анѣл:

1292. Фѣндареа ачестеї вѣсерїчїе се траѣе дела венїреа вѣлгарїлор ла Брашов ан. 1292 (дела Adam 6800).

Ачї дѣндѣле маѣ. воїе сѣлѣ рїдїкат о крѣче де лѣмн сїндїлїтѣ, каре ле сѣлѣдеа (дн лок де рѣгѣ) дн лок де вѣсерїкѣ.

1403. Дѣлѣ че сѣлѣ днвекїт шї стрїкат крѣчеа презїсѣ а лѣ черѣт воїе дела маѣ. шї лї сѣлѣ дат сѣлѣ факѣ о вѣсерїкѣ де лѣмн къ храмѣ сѣ. Нескътѣреї де Dzeѣ каре цїпѣ зн секѣл.

1495. Фїїнд прѣот атѣлчї Петрѣ шї жѣде Нісѣерї ла 1495 а лѣ кѣзѣтат тѣте мїплѣчеле ка сѣ зїдеаскъ о вѣсерїкѣ де нїатрѣ. Ла ан. 1518 сѣлѣ дѣс прѣотѣл Петрѣ къ оаменїї лѣї ла Ніагѣ 1 Басараѣ водѣ ла Дѣра рѣтѣнѣскѣ (фїчорѣ лѣї Басараѣ шї цїнереле кнеазъ лѣї Іазар Дн. вѣлгарїлор) Ніагѣ воївод трїмїцїнд дѣрѣрї ла DD. маїстратъ лѣї чер воїе сѣ зїдеаскъ о вѣсерїкѣ де неатрѣ шї

1518. дѣте вое. Ел трїмїсѣсѣ тѣштерїї къ

1519—1520. планѣрї ла ан. 1519—1520 шї храм. сѣ. Ніколае, Днсъ ла ан. 1521 тѣрїнд Ніагѣ воївод нѣ сѣлѣ їспрѣвїт вѣсерїка, рѣтѣлѣнд тїнда, клопогнїда шї алтарїс неїспрѣвїте, дн каре старе а рѣтас 62 анї.

1583. Ла ан. 1583 фїїнд протопоп тѣре Енеа шї прѣот Міхаїл сѣлѣ дѣс атѣвїї ла ВВ. Дѣреї рѣтѣнѣшїї Петрѣ IV. черчел фѣчорѣ лѣї Пѣтрашкъ II. воївод шї фрате лѣї Міхаїл вїтеазъ лѣ рѣгъндѣл сѣ о їспрѣвѣскѣ.

1584. Ачест водѣ Петрѣ трїмїсѣ ажѣторїс де сѣлѣ лѣнїтїт вѣсерїка къ зн алтарїс доѣ хорї шї тїнда тѣверїлор ла ан. 1584 днпндовїндѣо къ маї тѣлѣдїї фѣїндїї.

*) Ної прѣмїтѣмѣ ачесте днсецнѣрї хропологиѣ къ скопѣ де а маї днпнрѣтѣшїї днкъ шї алге докѣмїте шї хрїсѣвѣ сѣлѣтѣре пентрѣ ачѣстѣ вѣсерїкѣ, кареа с чеа маї веке шї чеа маї тѣре дн тѣте вѣсерїчїеле Ардѣзъ лѣї рѣтѣнѣшїї п. з. Історїа аре неашѣратѣ трѣсїндѣ де асѣменеа дате шї докѣмїте. Рѣд.

Англ :

1593.

Арон III. voivod al Moldovei трекънд ла Аїсд prin Брашов знде аѣ зъвоит дої ані, диторкъндзєс ла ан 1595 ши възънд къ нѣ е ієспрѣвитъ вєсєрїка аѣ даг ажѣторїє де саѣ рїдікат тѣрнѣл клопотєлор ши саѣ зѣгрѣвит вєсєрїка не дїн лѣзнтрѣ ши дїн афарѣ. Аної ажънгънд Петрѣ воївод акасѣ днкѣ дн ачєл ан аз трїмїє зп хрїсов къ пєчєтє сѣвскрїє де Мѣрїа Са ши тоцї Боїєрїі Мсалє, дн карє оръндзєштє ка дїн окпєлє сѣѣ вїєтїєрїа Молдовєї сѣ лє деа не тог ан. 12,000 аспрї вєсєрїчєї ши 300 аспрї преодїлор ши слѣжїторїлор вєсєрїчєї, пєнтрѣ карє дн 6 Дек. зїоа храмѣлѣ сѣ се помєнєаскъ кїтїорїї днпѣрдїнд мїлѣ ла сѣрѣчї, карє овїчєїѣ сѣ цїнє пѣлѣ азтѣзї 1852 (вєзї Фоєа Газ. de Франс. Nр. 26, а. 1838, паѣ. 207—208) днпѣрїндзєс prin алт хрїсовѣ Domnєск ла ан. 1654 de Стефан

1654.

Георге воївод Молдовєї ши саѣ пѣзїг пѣлѣ ла мїжлєкѣ секолѣлѣ 17, de атѣнчї нѣ сѣ маї трїмїтє. Тотѣши вєсєрїка аѣ статѣт дн пачє пѣлѣ ла ан. 1744, кънд єрє амерїндѣт къ знѣцїа, ши спрє ашї нѣтєа апѣрє рєлєѣєа рѣсѣрїтєанѣ, комѣна черѣ prin депѣтѣтѣ сѣѣ преот Евстатїє Васїєлїєвїчї дєлє днпѣрѣтєасє Рѣсїєї Елїсєвєтє Пєтровнє IV. протєкдївнєа ачєстєї вєсєрїчє, рѣгъндє а мїжлєчї дєлє днпѣрѣтєасє поѣєтрѣ Марїа Терєсїа ка сѣ нѣ фїє комѣна сїдїтѣ а сє зпї, карє ши фѣкѣ де нѣ нѣтѣа а. чєстѣ комѣнѣ, чї ши тоцї ромѣнїї рѣсѣрїтєнї дїн Трансїлѣанїа аѣ фост prin зп рєскрїпт слєвозїт кътрѣ тоатє дєрѣѣторїїлє лєкалє свѣтїцї де ачєа сїлѣ. Протєпонѣл прєзїє саѣ днторє дєлє Рѣсїа дѣрѣндзєс не самєа вєсєрїчєї кърцї рѣсєптї (кѣ карє саѣ слѣжїт рѣшїї фїїнд дн ан. 1849 врєо 5000 дн Брашов ла слѣшѣлє цїнѣтє de еї дн ачєстєа вєсєрїкѣ). — Аної ла ан. 1749 аѣ трїмїє Елїсєвєтє ка о протєкторїцѣ маї тѣлѣ одѣшдїї ши анѣтє 3 сѣїгє късѣтє къ азр ши пєтрї скѣтпнє, зпє de катїфєа рѣшїє къ чїна de тѣїнѣ не

1749.

Англ :

спѣтє късѣтє, алтє de катїфєа галѣїнѣ къ адорпїрєа прєа кърѣтєї Марїєї ши а трєїа de стоѣ рѣшїє къ сѣ. Треїмє късѣтѣ не катїфєа рѣшїє. Кѣ ачєстєа сѣ слѣжєштє лїтѣрѣгїа ла тѣтє прѣзпїчєлє тѣрї днпѣрѣтєштї, пѣлѣ азтѣзї. Лєкѣлѣторїа днпѣрѣтѣлѣ Францїєск днпѣрѣтѣлѣ къ днпѣрѣтєасє Каролїна Августєа prin Трансїлѣанїа дн ан. 1817 вєнїндѣ ла Брашов аѣ черчєтѣт ши вєсєрїка ачєстєа, ла карє окєсїєнє аѣ възѣт ши днвѣрѣкѣмїнцїлє помєнїтє.

1733.

Саѣ зїдїт парєклїєл (капєлє) дєспрє тїазѣ поаптє лїпїт de вєсєрїка чєа тѣрє, къ храмѣлѣ вѣлѣвєстїрїї а Маїчєї Domnѣлѣ, дїн прєзпѣ къ алтѣрїєл ши дѣлѣ тѣрнѣрї, зпѣл не кѣпѣл ши алтѣл дїн сѣгнѣ лѣнѣгѣ тѣрнѣл къ часорнїє de о жпѣнѣасѣ Костандє лѣї жпѣнѣл Манолє къ тѣтє кєлтѣлєлє пѣлѣ ши зѣгрѣвїтѣл.

1750.

Дн ан. ачєстєа саѣ зїдїт Парєклїєл чєл дєспрє тїазѣ-зї фѣндѣт de Рѣдѣ Прїкоп къ фратє сѣѣ Хаѣї Іоан Прїкоп къ храмѣлѣ днпѣлѣдѣрїї Длѣї Хє. лѣѣ зѣгрѣвїт ши аѣ фѣкѣт о тѣмплѣ днпѣподѣвїтѣ дѣпѣ стїлѣл вїзѣнтїн фѣартє фѣрѣтоасѣ. Ачєст парєклїє днпѣрѣ адеѣвѣр, къ арє зп прєд пєнтрѣ ієсторїа артєї нєспѣє de тѣрє.

1750.

Тог ин ан. 1750 аѣ трїмїє Елїсєвєтє 13,000 ф. саѣ рїдікат тѣрнѣл къ часорнїєл 1751, ши саѣ рєпарѣт вєсєрїка, аної саѣ скрїє днскрїпцїєнєа дєпє тѣлѣа тѣрнѣлѣ дн фѣцѣ, не кътпї вѣлѣт къ лїтєрє de азр дн зрѣтѣорїєл mod:

„Pia liberalitate Elisabethae Petrovnae Imperatricis totius Russiae Monocratricis invictae hic sacro locus est renovatus 1751.“

1837.

Дєлє ан. 1519—1520 аѣ цїнѣт вєсєрїка пѣлѣ ла ан. 1838. Іарѣ дн 1837 єрє фѣартє слѣвїтѣ, дн кът дн ачєл ан саѣ днчєнѣт а сѣ рєпарєа зїдѣрїлє, фєрєстрїлє ши саѣ подїт къ пєатрѣ карє рєпарѣтѣрѣ саѣ сѣѣврѣшїт дн ан. 1839 ши саѣ кєлтѣвїт 12,600 ф.

Англ :
1837—1849. Дела ан. 1839 пълъ ла ан. 1849 саъ фъкът подпорълѣ кокоанелор, страна епископълѣ, амвоул ші тѣмпла чеа таре кз пердеоа де пе в, пентрѣ каре саъ келтѣг песте 15,000 ф.

Лѣкрѣрї дѣпортанте.

Дн тиндъ есте о гринтѣ дн каре е днпропатъ Свѣтана Домниѣа фїка лѣ Мірче водѣ ші соѣя лѣ Петрѣ ввдѣ, англ 1592.

Х Р И С О В Ъ

пентрѣ еманѣипареа орашълѣ Кълърашї, каре де акѣтѣ дѣаинте се пѣмеште Штїрѣвѣѣ.

Тѣргѣл Кълърашї, а кърѣя ватрѣ фъчеа парте дн мошиѣ Спїталѣлѣ Колѣеа, фїнд де тѣлт кѣпоскѣт, кѣ кѣ а са импортантѣ позїѣе пентрѣ котерѣ, ар пѣтеа devenї зп ораш днфлорїтор, дака с'ар лїбера де пїедечїле чеї адѣк ла а са десволтаре дндаторїѣле пропрїетѣрештї а ле пѣтѣпѣтѣлѣ сѣѣ, дн тѣлте рѣндѣрї с'а фъкѣт черере де а се еманѣипа ачестг тѣргѣ, шї тогд'азна облѣдѣрїѣле дѣпъ време аѣ манїфестат дорїнда де а днделїнї ачестѣ тревзїндѣ.

Авѣнд дар Ної дн ведере, шї дорїнд кѣ осевїре а фавора кѣте прїп пѣтїндѣ асемеѣеа мїжлок де десволтареа орашелор, маї алес а челор че прїп а лор посїѣе промїт дѣаїнтаре; ам кетат вѣпа воїндѣ а Ефорїї Спїталелор, шї ам авѣт тѣлдѣтїреа а ведеа спрїжїпїтѣ а Ноастрѣ дорїндѣ, прїп зелѣл шї пѣтрѣндереа кѣ каре зїса Ефорїе а дѣврѣдїшат скопѣл че Не-ам пропѣс пентрѣ дѣвѣпѣтѣрїеа ачестѣ орашѣ.

Спре ачест сѣжрмїт лѣднд Ної дн вѣгаре де сеатѣ рапортѣрїѣле Департаментѣлѣ Кредїндїї де ла 2. Септемврїѣ англ 1849, шї де ла 2. Ізлїе ан. 1850, днсоѣте де але Ефорїї Спїталелор кѣ дата де ла 27. Август, ан. 1849, шї де ла 22. Маїѣ 1850, прїп каре Ні се аратѣ мїжлоачеле кївзѣїте пентрѣ еманѣипареа орашълѣ Кълърашї, шї пентрѣ деспѣгѣвїреа пропрїетѣдї Спїталїчештї; осевїндѣсе адїк зп окол дн трѣнѣл мошїї Спїталїчештї, дн каре окол о парте сѣ се деѣгїне пентрѣ раїонѣл Орашълѣ, саъ їзлазѣл сѣѣ, їар алтѣ парте сѣ се хотѣраскѣ пентрѣ ватра Орашълѣ, каре ватрѣ дѣпѣрѣдїндѣсе дн треї класе де деосевїте преѣзрї, сѣ се вѣпзѣ кѣ стѣпжїнѣл, шї кѣ ванїї че се вор

стрѣпѣ дн ачестѣ вѣазаре, сѣ се кѣтпере вр'зп анарет пе сеата спїталелор спре а лор деспѣгѣвїре; ам черѣт сѣ се осївеаскѣ дн трѣнѣл мошїї Кълърашї пентрѣ позѣ Орашѣ зп окол кѣ дндестѣлѣ днтрїдере шї кѣ хотаре вїне преѣзїте, дн кѣт сѣ пѣ се адѣкѣ пїчї о пїедїкѣ ла десволтареа ачестѣ зрашѣ; шї дѣпъ че прїп рапортѣрїѣле Департаментѣлѣ Кредїндїї де ла 26. Феврѣарїѣ шї 30. Маїѣ 1851, днсоѣте де але Ефорїї Спїталелор де ла 24. Феврѣарїѣ шї 20. Маїѣ дн ачелашї ан, Ні с'а сѣпѣс план арѣтѣтор де днтокмїреа позѣлї Орашѣ, преѣт шї кївзѣїре ка еманѣипареа лѣї сѣ се сокотеаскѣ сѣвѣршїтѣ дѣне че се ва адѣпа дн вѣпсареа локѣрїлор о сѣтѣ де доѣ сѣте чїпѣїзевї мїї леї no. 250,000; ам апроват прїп ресолѣдїѣ Ноастрѣ де ла 15. Априлїѣ 1851, атѣт планѣл де днтокмїреа позѣлї Орашѣ, кѣт шї кївзѣїреа че Ні с'а сѣпѣс пентрѣ а лѣї еманѣипаре, шї ам порѣпчїт а прочеда дн вѣпсареа локѣрїлор. Дн сѣвѣршїт акѣт, дѣпъ че прїп рапортѣл Департаментѣлѣ Кредїндїї де ла 25. Ізлїе, днсоѣт де ал Ефорїї Спїталелор де ла 24. Ізлїе ал анѣлѣї кѣргѣтор, Ні се сѣпѣсе дн кѣпоспїтїндѣ кѣ с'а адѣпат дн каса Ефорїї Спїталелор префїксата сѣтѣ де 250,000 леї, шї кѣ прїп зрѣтаре кондїѣа еманѣїпѣрїї орашълѣ се афлѣ днделїнїтѣ.

Ної, вѣзѣнд актѣл де лїбераре че словоаде Ефорїѣ Спїталелор, кѣ датѣ де ла 29. Ізлїе ал анѣлѣї кѣргѣтор, сѣвѣт їскѣлїгѣра тетѣрїлор еї, Д-лор Ворпїкѣл Костандїн Херѣскѣ, Логофѣтѣл Беїзѣде Скарлат Грїгорїѣ Гїка шї Докторѣл Апостол Арсаке, дѣаїнтат Ноѣ пе лѣпгѣ сѣс чїтателе рапортѣрї ал Департаментѣлѣ Кредїндїї де ла 25 шї ал Ефорїѣ Спїталелор де ла 29. Ізлїе англ кѣрент.

Вѣзѣнд адеверїеа че дѣ Департаментѣл Дрентѣдїї, дн зрѣта черчетѣрїлор шї констатѣрїї че а фъкѣт деспре валїдїтатеа тїтлѣрїлор де стѣпжїре а мошїї Кълърашї, чеї зїче шї Лїкїрештї, кѣ есте адїкѣ дреантѣ пропрїетатеа Спїталѣлѣ Колѣїї.

Декларѣм, прїптр'ачест Домпескѣ ал Нострѣ Хрїсовѣ, кѣ десѣвѣршїре еманѣїпат позѣ Орашѣ че се днтокмеште дн локѣл тѣргѣлѣ Кълърашї, авѣнд а фї ачестга тогд'азна ресїденѣа де Кѣртѣвїре а Жѣдеѣлѣ Іаломїѣа шї а се вѣкѣра де тоате дрептѣрїѣле че аѣ шї челелалте ораше словоде але Прїндїпатѣлѣ. Тот де одатѣ лѣжнд дн вѣгаре де сеатѣ воїа че Ні с'а черѣт прїп преѣїселе рапортѣрї де а се да позѣлї Орашѣ пѣтеле де Штїрѣвѣїї ал фамїлїї Ноастре, Прїїтїм кѣ атѣт маї тѣлѣт пѣлѣере сѣ поарте ачест Орашѣ пѣтеле

Нострѣ, къ кѣтъ Не възврътъ ал ведеа къ іа дн зиделе Домніи Ноастре о поъ кондиціе де проперитате.

Іар днтіндеа околзлѣ шї кондиціе дитоктіреї повлѣ орашѣ сѣнт челе зрѣтоаре :

Днтіндеа околзлѣ генерал ал Орашлѣ Штірвеїѣ.

Пентрѣ ачест окол с'а рѣдикат план дитр'адіне прїн каре се арагъ къ тоатъ днтіндеа орашлѣ Штірвеїѣ есте де зна тіе шанте сѣте патрѣспреzechе погоане пр. 1714, шї перїферїа са се хотъраште. деспре рѣсрїт шї аше, прїн лініе де хотар але марцінії мошї А, Б, дн днтіндеа де зна тіе шантесѣте шантеzechе стѣжїнії пр. 1770, шї С, D дн днтіндеа де зна тіе чїнчїсѣте треїzechе стѣжїнії пр. 1530. Деспре мїазъ-зі прїн лініа А, D, а малзлѣ не каре се афлѣ астѣзі орашлѣ дн днтіндеа де зна тіе чїнчїсѣте шасеzechе стѣжїнії пр. 1560, шї деспре мїазъ поанте прїн лініа Б С, де зна тіе треїсѣте доьzechе стѣжїнії пр. 1320, каре треche прїн товіла (L) дїн дрѣтѣл вїлор, пѣтїтъ а лѣї Стате шї прїн товіла (F) дїн дрѣтѣл поштїї, пѣтїтъ а Чеарлѣлѣ, шї каре амѣодоъ ачесте товілѣ се вѣд дн планѣл мошї дїн ашл 1842, днсемпате къ пр 9 шї 25.

Кондиціе дитоктіреї ачестѣї Орашѣ.

Пентрѣ вагра орашлѣ Штірвеїѣ сѣѣ осевїт де о кам датъ дїн сѣс арѣтатѣл окол о днтіндеа де 229,392 стѣжїнії квадрантї, каре фак зна сѣгъ шантеzechе шї шанте погоане пр. 177, шї алкѣтвїндѣсе осевїт план де реглареа ачестѣї ораш, сѣѣ алес пентрѣ локзрї де вѣнзаре 157,784 стѣжїнії пѣтрадї, афарѣ де зїдїї, пїедї шї локзрї резервате пентрѣ клѣдїрї извлїче, каре копїндѣ 71,608 стѣжїнії квадрантї.

Ачеї 157,784 стѣжїнії пѣтрадї сѣѣ днтїрїдїт дн треї класе, шї арѣште : класа днтїѣ каре не план с'а днсемпате къ вѣнсеа рошіе копїнде ст. □ треїzechе шї шасе мїї шасе сѣте шїzechе шї патрѣ пр. 36664; класа а доа днсемпате не план къ вѣнсеа алвастрѣ ст. □ чїнчїzechе шї треї мїї доь сѣте пр. 53,200; класа а треїа днсемпате къ вѣнсеа гадвепѣ ст. □ шїzechе шї шанте де мїї поь сѣте доьzechе пр. 67,920; хотърѣндѣсе шї прецѣл лор кѣтѣ шасе лѣї стѣжїнїл пѣтраг де класа

днтїѣ, чїнчї лѣї де класа а доа, шї патрѣ лѣї де класа а треїа.

Іар погоане зна мїї чїнчї сѣте треїzechе шї шанте пр. 1537, рѣтѣн пентрѣ раїонѣл орашлѣл, авѣнд а сѣжїї дрент їлаз ал комзпїтѣдїї сале. кѣт мїї пентрѣ а се да къ време маї мѣлгъ днтіндеа ветреї орашлѣл, дѣпъ кѣт треївїнда ва чере, фѣрѣ а фї нїмїні воллїк а фаче вр'о алтѣ днтреївїндаре ачестѣї локѣ дн пїчї зн кїпѣ.

Кѣ вѣнзареа локзрїлор че зѣ рѣмас невѣндѣте дїн вагра орашлѣл Штірвеїѣ, шї сѣнт не сеата Ефорїї Спїталелор, днсърчїнѣт не маїстратѣл ачестѣї орашѣ, ка дїн презѣл къ Емітронѣл орѣндїг дїн партеа сѣс зїсѣї Ефорїї, сѣ днгрїжеаскѣ а се осевї, прїн їнїнерѣл орашлѣл, локзрїле не фаца пѣтѣнтлѣлї къ тоатѣ пречїсіа черѣтѣ, днтоктмаї прекѣт дн план се копїнде; а пѣне пїетре ла колцѣрїле фїе-кѣрвїа лок, ка сѣ не мїшлочеаскѣ дн пїчї о време вр'о педомерїе, сѣѣ влѣтѣшлѣл деспре хотаре, шї а се да ла тѣнпа фїе кѣрвїа кѣтїсърѣтор актѣл вѣнзърїї къ копїндере де дескрїереа локзлѣл прїн тѣсърѣтоареа латзрїлор лѣї, шї прїн днсемпатеа дїрекцїї ачестора сїре челе патрѣ пѣте кардїнале.

Маїстратѣл днтпрезѣл къ днтпѣтернїчїгѣл Ефорїї Спїталелор рѣтѣн дндаторадїї ка ла фїе-каре шасе лѣнї сѣт трїмїцѣ ачеї Ефорїї лїсѣт де локзрїле вѣндѣте прекѣт шї ванїї адвїнатїї дїн ачеа вѣнзаре, авѣнд а зрѣма къ ачест кїпѣ пѣнѣ ла десѣвѣршїга десфачере а локзрїлор че алкѣтѣсек вагра ачестѣї орашѣ.

Не ачесте темсѣрї, сїре паза шї вечїка старторнїчїре челор преврїпате шї ашезате, Ної дѣт Орашлѣл Штірвеїѣ ачест Хрїсов, днтрїт къ а Ноастрѣ Домїеаскѣ Іскѣлїгѣрѣ шї Печете, шї зрїндѣї днтѣлїдїре, шї дн флорїре днтрѣ тоате, порѣнчїт ка не лѣжїгъ ачест Хрїсов алѣтѣрѣндѣсе сѣс зїсѣл акт ал Ефорїї Спїталелор, сѣ се деа дн орїдїнал дн пѣстрареа Маїстратѣлї ачестѣї орашѣ; днтпрезѣл шї челе доь планзрї, адїк чел генерал ал околзлѣ, шї чел пертїкѣлар ал ветрїї орашлѣл Штірвеїѣ. Іар копїе дѣгъ ачестеа адеверїте де Департементѣл Дрентѣдїї, сѣ се деузе ла Архїва статлѣлї.

Дат ла авл де ла Хрїстос зна тіе опѣсѣте чїнчїzechе шї дої, Сентемврїе 24. Іар ал Домніи Ноастре ал патрѣлѣл, дн Капїтала Бѣкзрештї а Прїнцїпатлѣлї Романескѣ.

Брїн. Іскѣл. Мърїї Сале (Барѣл D. Штірвеїѣ).
Шефѣл Департ. Дрентѣдїї М. Аргірополѣ.

Трекѣтѣ дн кондицїѣ шї прочїтїгъ шефѣл сексії 1-їѣ, Штефан Бѣрке.

№ 9. Ал кондицїї де Хрїсоаве.